

csütörtök május 4kén

Megjelenik minden héten négyszer: t. i. a Jelenkor vasárnap, kedden és csütörtökön; a Társalkodó pedig pénteken, mindegyik minden ízben egyegy iven. Előfizetni helyben a szerkesztő's kiado tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánatos példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés felvesztetik's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Nevelést a népnek. Miniszteri rendeletek, és kinevezések. Pestmegye közgyűlése. — Vidéki mozgalmak: Debreczen, Tolnamegye, Nagy-kikinda, a bácskai és más vidékeken. Rövid nyilatkozat a megyei municipium érdekeiben.)

Külföld (Anglia, Franciaország, Német, Orosz és Lengyelország.)
Értesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDELY.

Pest május 3kán.

A' népet föl kell világosítani, — mert:

A' népnek szolgálása: erejének, sügyeinek nem tudatában tartá fel magát. —

Ki ne tudná, — miként nemzet erős csak úgy lehet, ha minden pogára ismeri hazája ügyeit; viszont az absolutismus csak úgy erős, ha zsarnokságát és zsarolását a' nép nem ismeri. —

Nem ellentét: absolutismus, és a' nemzet kebeléből emánált legjobbak kormánya? És ha ez így van, nem világos é, mit kell tenni egy népies kormánynak, hogy oly erős legyen, mint az előtte ült absolutismus volt? — Nem világos é, hogy ha az absolutismus a' nép tudatlanságában kereste hatalmát, a' nemzeti kormány csak annak felvilágosításában találja azt. —

Ez tagadhatatlan. —

És mégis mióta szétfórtak a' nép bilincsei, mi történt a' nép fölvilágosítására? —

Néhány ezer proclamáció nyomott kemény sallangos stílusban; miből a' nép értett valamit, vagy semmit. Három négy hétre utánnak eszünkbe, hogy a' tizenkét pontot magyarázni kellene, és minő eszközökkel? Ilyenkor a' tábla bíróskodás! Privative egy valaki könyvet ír, tizen-sen árulja — kinek? annak ki könyvet vesz? ki hirlapokból már úgy is megtanulta. — Mijut ebből a' népek? — semmi. —

És tárjuk ki az élet könyvét.

Mártius tizenötödike után itt Pesten a' tények tüzhelyén mi történt annyi proclamáció dacára? — A' polgárok összeültek, kérdezték: mi történik, miért történik? — Egyik tudatlan világosítá fela' másikat.

Azt akarják: mondá egyik, hogy az ifjuság rajtunk hatalmaskodják, hogy a' városháznál bennünket leszavazzon. És nem volt kormány, nem volt ember, ki fölvilágosítsa. De még ma is, midőn a' kormányt van, a' nép mindenhol az események, tények, és tendők tudatlanságában hagyatik, 's csak jámbor lelküknek köszönhetni, hogy a' békét még megtartják.

Privat dologra bízni a' nép felvilágosítását, hanyagság. Ha kinek alkalma van a' nép köztjárni, tapasztalja: mint én is — miről panaszt minden felől hallhatni, mi a' legsürgetőbb köz-szükség. —

Egy faluba érkezvén a' bíró háza előtt csoportozva látván a' helység lakosait, kérdém egy ismeróstől: na atyafi! hát örültök úgy a' szabadságnak? —

„Hej uram! de hogy örülünk, de hogy örülünk; inkább maradt volna a' régi; azt a' robotot csak leszolgáltam volna, de most egyetlen egy fiam van, azt is katonának kell adni. — Nekem meg négy fiam van, aztán mind a' négyet oda kell adni. Hát én öreg tejemre hogy tartom fel magamat? — szolt egy öszember. —

Igy érti a' nép a' törvényt, és az új institutiókat.

Egy más helységben szinte kérdezém: miről tanácsoknak a' lakosok összecsoportozván a' bírói lak körül. — „Elküldöttünk két embert a' szomszéd helységbe, ugymond, hogy kérdezzék meg az öreg birót, ő öreg ember, tud tanácsolni; mert itt azt mondják, hogy mivel szabadság van, hát a' régi legelőnket viszszakapjuk, már most nem tudjuk, rá hajt-suk é marháinkat, vagy nem? —

Egy harmadikban, hol néhányan bátrabbak voltak, elsőnap rá hajták az urasági legelőre marháikat. Az uraság tiltakozott; kinevették. Másnap rá hajták a' vetésekre; a' földesurak hivatták a' birót hogy rendet tegyen, a' bíró befogatta a' rendbontókat, és másnap fölguyták épületeit, hol marhái, és egy husz éves fia benn égett.

Fejérmegyének néhány német falujában a' törvények kihirdetése után azt mondá a' nép, „tudjuk már mit akarnak az urak, elakarnak bennünket esábitani, ámitani, hogy majd adnak szabadságot, aztán Ferdinánd császárt le akarják tenni.

És számtalan illy híreket olvasni a' hirlapokban. A' népek nincs egy pontja, hová ragaszkodják, hamis próphétákkal környeztetik, vagy félénk lelkülete rémet képez magának a' tárgyól, melyet nem ismer.

Ha a' miniszteriumnak kezében volna a' nép morális tekintetből, és fölülte hatalmánál fogva törvényesen, ki volna el-lene? Ha a' miniszterium oly morális öszszeköttetésben volna a' néppel, hogy szavára mindannyi mindenre kész volna, akkor ismét egy szavába kerülend: mondani a' bécsi kormánynak azt, hogy 14 nap elteltével a' nép fiait, kik külső országban katonáskodnak, szabadságot gyilkolnak, itthon akarja látni, másképp arról, mi aztán történik; senki sem felelős.

És ezt mondhatná sullyal, hogy szava parancs legyen, és teljesedés. —

De hol van az eszköz, mely e' morális erőt létre hozza?

Állitassék egy népsajtó.

Vagy nem, hadd kérdjük előbb, mi az az egyetemi nyomda annyi tökével, ezereivel? Avagy tán az egyetem ezentul is alamizna után szándékolatik fentartatni, mint az létre hozott? Vagy nincs e' nagyobb szüksége jelenleg az országnak, mint imádságos könyveket és bibliákat nyomtatni? —

Véssék elő az egyetemi nyomda, mely minden héten megjelenendő lapot fog nyomni, ennek szerkesztésére van ember, van egy polgár, egy népember, más szavakkal prole-tarius, ki a' nép nyelvének classicitásával bír, ki e' ténnyel egyetlen és utánozhatlan, ki a' népfia. Bizza meg a' kormányót e' lap szerkesztésével, illetőleg írásával.

Itt a' fele a' dolognak.

A' posták bizassanak meg a' lapok pontos kézbesítésével. E' lapokjárjanak el minden helység jegyzőjéhez.

A' helység jegyzője vagy papja bizassék meg e' lapok felolvasásával a' nép előtt, és azok hazafias magyarázatával. A' helységben minden család főnöke, vagy helyettese köteleztesék a' felolvasáson vasárnap délelőtt a' mise előtt 8 óra-
kor jelen lenni, hivatassék meg azon kívül minden értelmes ember, hogy tanuljanak barátkozást, testvériséget, egyetértést és legfőképen a' dolgok miben létét, — hol buzdítassanak becsületességre, munkásságra, hazaszeretetre, és egyéb most szükséges honpolgári erényekre.

Ismerjük meg, hogy a' kormány javaikat akarja, hogy mit kell tenni, és mivé kell lenni, hogy az öszszes háza nagy, erős, minden polgára ebben boldog legyen.

A' hol nincs népjegyző, oda a' papok káplánjait küldjék ki, vagy rendeltessenek ki a' szerzetesek, kik zárdákban nagyobb részint a' háza kárára henylve élnek. Mert minden henye polgár kárára van a' hazának; szászszorosan ilyen időkben. És hol a' nép nem magyar ajku, jegyzőjének kell tudni magyarul, különben ez is kárára van a' hazának. Tehát szerzetessék olyan ember jegyző, pap, vagy szerzetes, ki magyarul is tud, és magyarázza aztán a' nép nyelvén, de leginkább a' dalszék utasítás a' magyarázóknak, kötelességük mikénti eljárásában.

És ennek következtében nyomassék a' nép lap 20 ezer, ha kell 40 ezer példányban, 's ha kell: százezerben. Ez egyuttal barometere lehet a' miniszterium hatalmának is. —

Tizenkét gyors sajtó ellátja könnyen. Tizenkét gyors-sajtó ma már nem prodigium.

A' cultus minisztert ennélfogva kéri a' polgár, ki ezt írja, olvasná és gondolná át az itt mondottakat, mert a' hazán segíteni, ügyeit előmozdítani, egyé — hatalmassá tenni szent kötelesség.

És erre a' cultus miniszter kérétek sürgetőleg, mert az ő kezében van a' morális erő, és a' nevelés. Azon morális erő, mely ezer évig alvó népsziklákát tüzelő vulkánokká teve. Azon nevelés, mely az emberekben az isteni lángot a' lelket ezer évekre elaltatá; és azon nevelés, mely egy új a' régivel ellenkező irányban a' népet mindenható istenség-gé teendheti.

Ezen erők a' cultus miniszter kezében vannak. —

Hivatalos értesítések a' cultus-minisztertől.

I. István nádor, Magyarország királyi helytartója, a' közoktatási és cultus-miniszter előterjesztésére a' karloviczi érseknek. — A' görög nem egyesülteknek val-lásbeli és iskolai ügyeik iránti intézkedési joga, az állodalom felügyelése mellett, biztosítottan, e' czélből az 1848: 20. tczik 8. §-ában az egyházi gyülekezet (congressus) egybe-hívása a' kormánynak kötelességévé tétetett. Ennek teljesi-téséül — az egyházi gyülekezet helyeül Karlovicz, határnap-jául pedig f. évi májushónak ő szertartásszerű 15dik nap-ja határozatik. — Állodalmi biztosul temesi gróf és főispán Csernovits Péter ezennel kinevezetetik. — Az egyházi gyüle-kezet tagjainak számát, és a' felekezet általi választások ará-

nyát az idézett törvényekkel meghatározván, a' karloviczi érsek megbizatik, hogy szorosán a' törvény rendeletéhez ra-gaszkodva, a' gyülekezet tagjainak a' törvényes arányban leendő választására és a' főlebb kitűzött határnapra egybe-hívására a' szükséges rendelkezéseket haladéktalanul tegye meg. — Budapest, april 26. 1848. István, nádor kir. helytartó s. k. B. E. ötvös Józsefs. k., vall. és közokt. miniszter.

II. Körlevél a' protestáns egyházkerülethez.

Miután minden bevett vallásfelekezetek egyházi és is-kolai szükségeinek fedezését az állodalom elvileg elvállalta, 's ezen elvnek alkalmazásával és részletes törvényjavaslat-nak készítésével a' miniszteriumot megbizta, az 1848: 20. t. tczik 3. §-ának teljesítése végett a' protestáns hitelekezzettel, az egyházi és iskolai reformról tartandó értekezés helyeül Pestvárost, idejéül pedig f. évi augusztus 1sejét jelölöm ki. — Ennek következtében bizodalommal hívom fel önöket, uraim, hogy addiglan is az értekezlet tárgyait vitassák meg; adataikat készítsék elő, 's az értekezletre annak idején küld-jék el megbizottaikat oly számban, a' mint jónak és czélsze-rűnek tartják. — Tisztemnek és hazafiai kötelességemnek ér-zéseivel várom önök küldötteit, kiket az ügynek mind szere-lete, mind ismerete fog lelkesíteni, hogy a' dolgok új rendé-nek megalakításában közremunkáljanak. Budapest, april 27. 1848. B. E. ötvös József.

III. Hivatalosan hirdettetik: hogy az alapítványi javak és tőkék's minden idetartozó ügyek kezelése a' közoktatási és cultus-miniszter kormányosztályához tartoznak. Budapest, april 28. 1848. B. E. ötvös József.

Hivatalos értesítések a' pénzügyi minisz-tertől.

I. Gyöngékedésem miatt, orvosi rendeletnél fogva, e-gészségem helyreállásáig hivatalos foglalatosságimtól el-kellett vonulnom, az alatt a' pénzügyminiszterium köréhez tartozó azon rendeletek, melyek törvényhatóságokhoz inté-zendők, Klauzál Gábor, kereskedelmi ügyminiszter ur ál-tal fognak aláírni: a' tárczamat illető más egyebnemű intéz-keztésekre pedig állodalmi titkár, Pulszky Ferencz ur van meg-bizva. Kelt Pesten, april 29én 1848. Pénzügyminiszter Kos-suth Lajos.

II. A' sajtószabadságnak törvényáltali biztosítása kö-vetkeztében, a' censoroknak ezeltől törvényellenesen viselt hivataluk megszűnven, a' miniszteri tanácsnak ápril 20kai határozata által fizetésük is azonnal megszüntetett. Egyébi-ránt a' tanulmányi biztosság tagjai úgy is, mint a' k. helytar-tótanács tanulmányi osztályának személyzete jövőn tekintetbe, 's illy minőségbeni fizetésükre nézve a' törvény által biztosít-tatván — hacsak más hivatalra nem alkalmaztatnak — fizeté-söknek csupán felét tartják meg, másik fele censored minőség-gökre számítva, szintugy megszűnik.

Hivatalos értesítések a' pénzügyi minisz-tertől.

I. Kinevezések. A' pénzügyi miniszteriumban köv.kine-vezések történtek. Státustitkár: Pulszky Ferencz. Miniszteri és státustitkári iroda: Titoknok: Stuller F. és Rákóczy J. Levéltárnok: Vörös A. Osztályok I. Sós és pénztá-ri osztályban osztályigazgató, státustitkári ranggal: Duschek Ferenc állodalmi tanácsnok. Igazgatói titoknokká, a' volt m. k. kincstártól Kállóssy József alkalmaztatott. Tanácsosokká: Trifunáz P. volt kincst. tanácsnok alkalmaztatott; Láng Gy. temesi s főügyelő kinevezetett. Törvénytudó segéd-tanács-nokká: Brunner J.; osztálytitoknokságra: Frenreisz M., Mol-nár J. és Hesz J. volt kincst. titoknokok alkalmaztattak. Oszt-ály fogalmazókká: Gömörö Victor (tisz. titokn. ranggal) Nagy Ign. és Gaal J. nevezettek. Főszámítéské: Trettina J. Weisz F. és Schraczenhaler J. alkalmaztattak.

II. Állodalmi javak osztályában.

Osztályigazgató: Ilkény S. Igazgatói fogalmazó: Csaná-dy György.

Az urbéri rendezési szakban. Tanácsnok: Záborszky A. Törvénytudó segéd-tanácsnokok: Petrovics K. és Graefl J. Fogalmazó: Peláthy István.

A' bánsg-aradi szakban. Tanácsnokká: Ghyecz M. kincst. tanácsnok alkalmazta-tott. Titoknokká: Szerb Tivadar Aradvárosa főbirája; fogal-mazóvá: Szilágyi F. kinevezettek.

A' bácsi javak szakában 2ik tanácsnokká: Csernyus Mannó volt kincstári tanácsnok alkalmaztatott. Titoknok, Thury István.

Az ó-budai, fölvidéki és tiszamelléki javak szakában. Tanácsnokká: Gál J. jelenleg temesmegyei főügyész. Fogalmazóvá: Szücs L.

hez, hogy
vagy mi-
zettezett,
mező pa-
főnöke-
zöket el
kedésben
sist meg-
volna te-
kiemel-
át pénz-
ban mi-
ajánla-
gadósság
10, 20,
inden hi-
nány ré-
ám. —
hát 200
ljon szá-
Felé.
gesen ha
közödom,
decretum
d. Jó, te-
eléz, mi-
yedrészt
ott, tehát
süt rész-
10,000
sületesen
el. Gyar-
falun nő-
sitenem,
emberre,
nem-
olna. 'sat.

848.

öl.

stantiná-
21dikén

apokban
(n.)
akor, és

és fölfelé
tban áll.
érkeznek.

erdán és

k.

e. 2—0

n.

an minden

pénteken

2—0

ezen sör-
kedetétig
más javi-
közelgető

elyen még
sbei, leg-
sától nem
i; a' mel-
tőleg is i-
pot meg-
illy aján-
pénz az a-
nközö e-
lési fölté-
1—3

A' megürit papi javak 's tengermetléki és horvátországi javak szakában.

Tanácsnokk: Besze F. volt kincstári tanácsnok alkalmaztatott; 's Bunyevác J. volt zágrábi alispán kinevezetett. Ezen osztálybeli főszámtisztekk: Szeleszty J. Muchmayer S. Miller J. alkalmaztattak. Egyik bíráló számtiszté: Dankó A. pestmegyei tiszt. számvevő kinevezetett; Drexler F. és Schöber Alajos alkalmaztattak.

III. Bányászati osztályban.

Osztályigazgató: Trangous L. a' felső magyarországi bányapolgárság alelnöke.

IV. Adó-kivetési és pénzügyi osztályban.

Tanácsnokok: Fogarasy J. és Farkas K.

V. Országos főszámvevőségi osztályban. Osztályigazgató: Weisz Bernát Ferencz, pesti nagykereskedő. Titoknokok: Gelenczey Pál, az iparegyesületnél szám és természetani rendes oktató 's a' tudományos egyetemnél magántanító, és Schulek Ágoston, a' gyáralapító társaság pénztárnoka. A' levéltári hivatal. Igazgatóvá: Czech János, egyik sorjegyzővé Molnár Sándor nevezetett. A' többi kinevezések még hátravannak. Egyébiránt az 1848. 3. t. c. 23ik szakasza következtében, a' kincstár kebelebeli hivatalnokok rangjoknak és fizetésüknek törvény értelmében megtartásával, ezen miniszterium osztályában további rendeletig hivataloskodásukat ekként folytatandják.

A' só és pénztári osztályban Eötvös Pál, Poszavec Zsigmond, és Matyasovszky János, mint tanácsnokok, Marcher József, Olts Alajos, Virták Károly, mint titoknokok: Grulich Vincze, Gerzon Antal, Christen András, Staudtner Ferdinand, Kucsényi Rudolf, mint fogalmazók.

Az állodalmi javak osztályában: Keszler János, Kamanházy János, Kopp József, Locatelli László, Balázs Ágoston Mérey Károly, mint titoknokok. Kászonyi József, Villráder Zsigmond, Jalicz Ferencz, Kiss Károly, Gregus Zsigmond, Goczigh Ignác, Lissák Ignác, Alberty Mihály mint fogalmazók.

A' bányászati osztályban: Nándory József, Andreaszky Sándor, mint tanácsnokok, Boitner Károly, Szilágyi József, mint titoknokok, Dercsényi László mint fogalmazó. Pesten, april 29. 1848.

A' pénzügyi miniszter által.
II. Kinevezem: A' pénzügyi miniszterium: Só és pénztári osztályához: Fogalmazók: Nagy Ignác volt kincstári számvevő tiszte 800 ft fizetéssel. Gömör Victor urat tiszteletbeli titoknok címmel 800 ft fizetéssel. Gaál József volt helytartó tanács számjegyzőt 800 ft fizetéssel. Az állodalmi javak osztályához: Igazgatói fogalmazóvá Csanády György urat 800 ft fizetéssel. Osztályfogalmazókká Peláthy István, Szilágyi Ferencz és Szücs Lajos urakat 800 ft fizetéssel. A' só és pénztári osztályhoz: Főszámtisztekké Trettina János és Schraczenhaler József volt számvevő tanácsos urakat 1200 ft fizetéssel. Az állodalmi javak osztályához: Főszámtisztekké: Szeleszty József 1200 ftal, Muchmayer Sándor 1200 ftal, Müller József 1200 ftal. Bíráló számtiszté Dankó András, pestmegyei számvevőt 700 ft fizetéssel, és Drexler Ferencz urat 700 ft fizetéssel. Pesten, april 29kén 1848.

Hivatalos értesítés a' közmunka 's közlekedési miniszteriumtól.

I. A' közmunka 's közlekedési miniszter előterjesztésére az ő tárczájához e' következőket nevezem ki: Állodalmi altitkár: ifj. gr. Zichy Ferencz. Osztályfőnökök: Kovács Lajos és Havas József. Osztálytanácsos: Kraynik Imre. Minisztertitkár: Tasner Antal. Osztálytitkár: Décsey Lajos, Sztankovics Károly, és Weber János.

II. A' közmunka 's közlekedési miniszterium köréhez különösen e' tárgyak tartoznak: vaspályák; vizszabályozás és száritás; csatornák, tengeri 's folyami hajózás; középítések; kút 's hidak. Minden ide vonatkozó folyamodványok 's egyéb hivatalos közlemények illy cím alatt: „A' közmunka 's közlekedési miniszteriumhoz“ Budán az országházban miniszterium irodájában benyújtandók. Budapest, majus 1sején 1848. István m. k., nádor 's kir. helytartó. Gr S z é c h e n y i István m. k. közmunka 's közlekedési minister.

A' földmívelés, ipar és kereskedés miniszterétől.

A' földmívelés, ipar és kereskedés miniszteriuma a' törvényhatóságokhoz egy körlevelet intézett, mellyben a' körébe tartozó osztályok neveit és hatásköröközi a' végett, hogy a' törvényhatóságok tudhassák, milly tárgyak azok, mellyekben a' rendeleteket egyenesen ezen miniszteriumtól veendik, 's viszont mellyek azon hivatalos jelentések, mellyek ezen miniszterium elé terjesztendők. Az osztályok itt következők:

1. Földmívelési osztály.

Ennek körébe tartoznak: a) A' megszüntetett urbéri tartozások megbecsültetése; b) a' földmívelés emelésére czélzó javaslatok 's intézkedések; c) gazdasági egyesületek ügyei; d) gazdasági iskolák 's tanintézetek helyeinek kijelölése 's tervezetnek a' közoktatási miniszterrel közösen megállapítása.

2. Iparosztály.

Ehez tartoznak: a) czéhek viszonyai; b) gyárak; c) az ipar emelésére czélzó javaslatok 's intézkedések; d) iparegyesületek; e) ipariskolák 's tanintézetek helyeinek kijelölése 's tervezetöknek a' közoktatási miniszterrel közösen leendő megállapítása.

2. Bel- és külkereskedési osztály.

Ide tartoznak: a) a' harminczadok-, kivevén a' pénzkezelést és utalványozást, mik a' pénzügy-miniszteriumhoz tartoznak; b) vámszabályzat kidolgozása; c) a' bel- és külkereskedés emelésére czélzó javaslatok 's intézkedések; d) kereskedői testületek és azoknak viszonyai; e) magánybankok és takarékpénztárak.

4. Osztály postaügy.

Ez alá tartoznak: a) levél- és hírlap; b) pénz-és c) személy-szállítások.—A' pénzkezelés és utalványozás itt is a' finansminisztert illetvén.

5. Közegészségi osztály.

Ide tartoznak: a) országos orvosi rendőrség; b) a' törvénysszékeken előforduló orvosi vizsgálatok 's látletek; c) orvosi intézetek; d) baromorvosi tárgyak; e) gyógyszerész tárgyak.—A' törvényhatóság elnöke gondoskodni fog, hogy ezen körlevél tartalma a' kormányzása alatti törvényhatóságban közhírre tétessék. Budán, aprilhó 30án 1848.

Addig is, míg pénzügyi miniszter Kossuth Lajos ur egészségének helyreállításával, hivatala Budára áttétetnek; a' közönség értesítésül szolgáljon az, hogy mai naptól fogva miniszter ur irodája Pesten, nádor-utczai Döringféle házban mindennap regg. 9 órától déli 2 óráig nyitva álland. Pesten, majus 1jén 1848.

Pest, majus 1sójén.

A' törvénykiherdetése, 's kormányzó bizottvány választása végett ma tartott Pestm. részéről a' közgyűlés. Öröm volt látni azon osztály képviselőit, kik eddiglen a' megye terében még hallgatókul is alig mertek megjelenni; azon teremben, mellyben a' nép érdekeiért emelkedtek ugyan lelkes szövatok, de többnyire csak terhek rovatok a' nép nyakába, büntetések szabattak a' nép ellen's határozatott róla nélkül. Ma teljes joggal tanácskozandók sereglenek össze atyánkfiai, a' népek választottai, többnyire tisztos férfiak, kiknek arcaikról látszik, hogy a' bizodalom emberei, hogy a' nép bizalmát ki érdemlék.—

Ülés megnyitásával Szent királyi üdvözlés és követárs nevében a' gyűlést, sajnosan említvén meg, miként társa beteges állapota miatt személyesen nem jelenhetett meg. Irásbeli köszönete Kossuthnak megéljenzeték. Majd aztán a' jeles követi jelentés olvastott föl, osztatlan tetszés között. Ennek végeztével Balla főjegyző csinos beszédecskével üdvözlés a' követi pályáról lelépteket, mint olyanokat, kiket a' megye büszkén vall magáinak, mint olyanokat, kik a' jelen fordulatban, az események hatalmával együtt működve, legfőbb tényezői valának az új viszonyoknak, az alkotványos újja születésnek.—I r i n y i J ó z s e f Ráczkeve részéről szinte köszönetet szavazott a' követeknek.

E' szokásos ömlengéseken átesve, mielőtt a' törvények kihirdetéséhez foghattak volna, T e l e k i L á s z l ó emeltszó, bocsánatot kérvén a' netáni zavarásért, de a' dolog—ugymond—melly készli, sürgető, 's bennünket közelről érdekel. Tegnap azon hír érkezett, hogy a' szomszéd lengyel — Krakóban a' burocracia fondorkodásai sajnos eseményeket idéztek elő. — Minden igéreti jog ellen, — bár az amnestia minden emigránsra kihirdetett, kiknek nyomán honukba visszatértek, — olly alávaló tett követtetett el, mellyet előre szött ármánytervnek tudva, saját biztosságunk is kockázattá lenni látszik. Valóságos ellenforradalom! A' national convent és nemzetiőrség tagjairalöttek az elbaricadeirozott várost a' várbavonuló burocracia kartácsoltatá, tudtáraadása comiteének, miszerint az egész város halomra fog lövetni, ha az emigránsok ki nem vonulnak. E' gyalázatos nyilatkozatra többen oda hagyták a' várost.—Ennyi a' tény. Ez ellen föllépni Magyarországnak érdekében áll, azért a' miniszterium megkérendő, hogy küldötte által a' dologról tudomást szerevze, a' nemzet-hez illő intézkedésekre készületeket tegyen.—E' kebellező tárgy folytán tett indítvány lelkesüléssel karoltatván föl, szölvő és még más kettő tüstint a' miniszteriumhoz küldettek.—A' miniszter tanács a' megkeresésre azonnal összeült: eredményéről tán legközelebb értesülendünk.

Ezen szomorító intermezzo után a' törvények kihirdetése megkezdett. A' népviseleti törvény parancsa szerint a' megye tüstint tiz kerületre fölosztott. Egyik kerület főhelyeül Pataj vagy Kalocsa levén kérdésben, — a' vita folytán amarra dött a' többség. Majd kérdés tétetett, vajjon a' qualificatio nélküli városban lakó nemesek hol szavazandanak? — Országos szempontból vetetvén föl a' dolog, miszerint mindazon helyis, melly külön képvisellel bir, egyegy választó kerületül tekintendő, így p. o. Pest 5 illy kerületet képez, mellyben mindazok gyakorolják szavazati jogaikat, kiket a' törv. hozás azzal föl-

ruházott, következőleg a' qualificatio nélküli nemesek is, mint viszont olly helyeken, hol a' kir. város is csak más helységekkel együtt képez választó kerületet, — ott a' qualificatio nélküli jelen polgárok is szavaznak.

A' népet legközelebről érdeklő törvények fölött Nyári Pál másod alispán tartott fölvilágosító értelmezést a' faluk küldötteihez. A' népszerűleg előadott beszédet nem ártana külön lenyomva, a' nép között osztani ki: — Sokat beszéltek már a' nép-lapról, és maig elmaradt az, pedig milly jótékony hatása volna, mutatja Nyári Pál beszéde, melly a' nép fogalmához méretett. A' miniszterium intézkedhetnék legczélszerűben. De olly tehetségeket, mellyek e' czélra legalkalmasak, fölkellene használnia. Mi V a s G e r e b e n t ismerjük ilyennek. „Öreg ABC-je“ által eléggé tanusítá, miként széles e' hazában senki nem birugyirni a' nép nyelvén, mint ő. T á n e s i c s egyszerű ugyan, de nem népies. G e r e b e n ismeri a' népek gondolkodása módját 's ahoz méri értelmezését. Ha a' miniszterium vele egyezkedni akarna, utbaigazításul annyit mondunk, hogy V a s G e r e b e n (Radakovics B. József ügyvéd) lakik Győrben.

A' megyét jövő országgyűlésig igazgató bizottvány is meglón ma választva. Minden helységből a' jegyző 's néhány értelmes férfiú minden osztályból veendő részt a' bizottvány ülésében. A' tagok száma az 500at alkalmasint fölmúlja. — Ez lenne — mint mondták — azon minta, melly szerint a' jövő törvényhozás rendezhetné a' képviseleti municipiumot. Róla nem sokára érdemlegesen szólni fogunk.

Ennyi elég legyen a' mai ülésről, némelly részletekre még visszatérünk.

V i d é k i m o z g a l m a k .

Debreczen april 25. 1848. Mai nap folytatva tartott közgyűlésünkben hirdettek ki az új törvények, 's ugyanekkor olvastott fel a' városi tisztújítások iránt kiadott miniszteri rendelet is. Ennek nyomán azonnal választvány küldetvén ki polgártársunk, a' közönségesen tisztelt K a r a p S á n d o r elnöke alatt: a' tisztújítás határnapjául majushó 22dik napja lón kitűzve.

Megszokván e' nép ezelőtt mindig üres marokkal hazajöni látni országgyűlési követeit — most, midőn látja, hogy most egyszerre olly adag politikai jogot 's szabadságot hoztak számára, minőre nem is számított: esordultig el telt lelke örömmel. Hogy is ne?... a' hoszasz politikai helotismus után immár beleharaphat a' jogok nemes gyümölcsébe, és esukájával... no?... sok ollyan mayordomot sujthat, és sujtand is minden bizonynyal, ki még csak három hónappal ezelőtt is apothéossal találkozott. Hja! sic transit gloria mundi!... A' mákvirág lehull, a' kikircis elsáppad, és a' földi bodza, és a' kakukfű, és az örkörfarkaró és a' pipacsfü, mind... lehervadnak, 's mi lesz e' szép virágokból?... Széna. — O, te kegyetlen halál!...

E' napi közgyűlésünk annyi és olly fontos határozatokat szölt, hogy hajdani nyújtózkodó modorunk mellett hetek, hónapok, évek kellendének reájuk.

1) A' választandó tisztviselők hivatalokadási cyclusa három év leszén.

2) A' törvénykezés provinciája, a' publico politicumoktól elkülönítették. E' czélből az egy személlyel szaporítandó tanácsnak fele (7 egyed) a' törvénykezési, másik fele a' közigazgatási ügyeket kezelendi.

3) A' hitel szilárdítására olly fontos telekbirói hivatal, rendszeresítették. —

4) A' beltelki állomány után eső küljárándóságokat ezentul szabad leszén a' telektől külön is eladni 'stb.

Ezen czélszerű határozatok volt országgyűlési követünk Sápó Samu polgártárs indítványai nyomán hozattak. Ugyan ó tevő azt is, hogy nemesak a' tisztújítási cselekvény, hanem — ha jól hallottam — közgyűlések alkalmával is, nemzetőrség örködjék a' rend fölött. Nagy baj, hogy politikai jogokat nem gyakorolhatunk a' nélkül hogy fegyverrel álljanak hátunk mögött!... Amde törvény rendeli — 's hódolunk neki. De az auditoriumra ezt nem szeretném alkalmazva látni. Ki akarná azt kivívni, hogy vi vocis tökéletes silentiarius legyen a' hallgatóság?... Vagy hogy még lelkesülni se tudjon másként csak scala szerint?

Isten látja lelkemet, senki nálamnál nem tartja botrányosabbnak a' debreczeni auditorium tanácskozási rendezését. De azért én semmi heroicus szert nem vennék elő. Alkotványos országban ez de stylo van. Az angol parlamentben sir Robert A-nek beszédei alatt nemde kukorikoltak, ugattak 'stb?... Nálunk illyet nem tesznek. A' mit tesznek: az ellen az elnöki egyszerű rendre igazítás is megteszi hatását.

Kérdésbe tétetett ez alkalommal ügyvéd Nagy Mihálytól: vajjon az ollyan oklevelesek, kik szülei házánál lakván, nem üzetik a' qualificationális lakbér összegzet: lehetnek é választók? A' törvény nyomán határozatott: nem. Szegény politikai heloták!...

Valóban polgártársak! ha a' vagyonban, nem mint va-

gyonban, hanem mint az értelmiség egyik iudiciumában ke-
ressük a választási biztosítékot: akkor nagyon ohajtandó vol-
na, hogy a jövedelmesség vagyon nélkül is meg van, ne
kivátnánk ott még census is! Jelenleg kivátnak! És én fé-
lek, hogy e miatt azon osztálynak nagyobb része, melyben
kétségtelenül nagy értelmi köztöke van: politikai nihilismus-
ket a honoratörök legtöbbjei, nem lesz politikai jogképessé-
gök—addig sok helyen X. vagy Y. zsebeit tele tömve pénz-
zel, olly aplomb-mal esik a választási vederbe, minővel a
macska szokott lefordulni a háztetőről, mely állat köztudo-
más szerint magának és másoknak veszélyeztetése nélkül zu-
han le a magasból a járdára!

Városunk kebelében e naptól fogva, mindenkinek sza-
bad mindennemű húst a kijelölt helyeken s rendőri szabályok
korláti közt vágni. A szabad verseny eredményeül némelyek
azt jósolják, hogy még drágább húst eszünk. Majd meglássuk.

Két casinónk összeolvadt—hanem, mint hallom, csak
azért, hogy megint egy más keletkezzék. En nem tudom, hogy
van, de bár a kaputosak a legnépszerűbben viselik magu-
kat: a dolmányok sehogyszem akarják az igazságot. Kár. Gu-
ba gubával, suba subával. Ez ma nem áll.

A „debreczeni-nagyváradai értesítő”-ben Mező Dániel
h. böszörményi nemzetőr „Honfi szózat”- című versében,
szörnyen kikel Petőfi „királyokhoz”- címzett verse ellen. E-
zen uri ember elfeledve, mit Jean Paul mond: „a stylus az
ember maga”- a szenny és piszok egész tárát kimerítette a
derék népköltő irányában. „Betyár, pimasz, éretlen, hazaár-
tuló, dögmirigyos, szemtelen s más eféle díszesbnél díszesb
epithetonokkal, ékes füzbébe szedve tisztelkedik költőknek.

Ha Petőfi szeretett jó királyunkról szólna: ám megér-
demlené. De ő ezt nem teszi. Hogy pedig a mit mond, sok
más királyra ráül: bizony nehezen lehet tagadni.

Kár volt tehát Mező Dániel polgártársnak csapszéki
poesisével Sándort befekettetni akarni. No de ha épen olly
nagy vágya van, ne rontsuk el guszusát. Hadd hánnya guba
alatt fricskát. A megbántottnak consolatioja lehet: némely
hangok...

Nagy József.

Tolnából. April 17-re kijelölt közgyűlésünkben hit-
tük, hogy követünk jelentéseiket beadni fogván, hozott tör-
vényeink is ki fognak hirdettetni; azonban az elősoroltaknak
egyike sem történt meg, és így az udvarban volt népgyűl-
sünk igen rövid volt.

A gyűlés megnyitása után alispánunk utasított, hogy
a mint a kormánytól királyilag szentesített törvényeink meg-
érkeznek, 8 nap alatt gyűlést hirdessen. — Urnnyi Jó-
zsef toispánunknak búcsuzó levele örvedetes tudomásul vé-
tetett, és a miniszterium gyűlésileg megkérte, hogy me-
gyei kormányzól a népek szeretetét bíró Stankov-
vánszky Imrét kinevezni sziveskedjék. Elbucuzó főispá-
nunknak igaz, hogy egykor volt népszerűsége, a csuszó-má-
szó, egyedül az emberi méltóságot lealacsonyító szolgál-
lekek között, kikről azonban mivel a szabadsággal is megtudnak
barátkozni, méltán föltehetni, miként ők volnának az elsők,
kik az általuk bálványozott és e megyébe viszzatérni akaró
vezérüket megkövezni tudnák, minthogy ők viselik a legna-
gyobb nemzeti rózsákat, a jobbágyág volt elnyomatása föl-
lött ők tartják a legszembeszédek, pirulás nélkül kiállják,
miként ezen átalakulás el nem maradhatott.

Miképp lehet illy bélyegzeteknek hinni, azt tettel mutat-
ták be, ne is gondolják, hogy ők megyénknek bár csendes,
és rendet szerető lakosainak bizalmát és szeretetét bírnak
— ez nálatok atyafiak csak hiú ábrándozás! — Nem marad-
hatott el a bünnök büntetése, az érdemet sem lehetett elis-
merés nélkül hagyni, erőtetett lelkesedéssel fogadtatott szék-
foglalásakor volt főispánunk s az örömmel eltöltölkölközöl
értevel találkoznak elbucuzásánál, azon édes kötelességnek
érzetét hagyván maga után, miként az általa üldözéseket
szenvedett tántoríthatatlan jellemű népemberét Bezeredy
Istvánt ismerni tanulván, arczmását mai határozatunknál fog-
va a megyei terembe felüggesztjük, és az utókornak erek-
lye gyanánt állatesszük.

Kiss Lajos szbíró hivataláról lelépett, több visszaélés-
sek miatt különben ugy léptették volna le, a dícsőült rendszer
ezt nem látta, mert vele szembe köztösdít járszott. — Helyébe
a simontornyai járásban Paczoly György volt esküdt, en-
nek helyére pedig Traiber József választott meg. — Az
utóbbinak érdeme elkövetkezesség, az előbbiené pedig az,
hogy nemes ember, s már három tisztujtásnál fő kortes volt.
Azt gondoltuk, miként az illyeseknek már lejárt idejük, koránt-
sem! a nagy kortes mindég ember a talpán, több helységek
írásbeli körelemmel járultak hivatala elnyeréseért, ezeknek ki-
vánom, hogy kérelmüket a késő tapasztalás ellentétben hoz-
za. — Tiszteletbeli aljegyzőnek Ujfalusy Imre volt or-
szággyűlési írnok kiállított ki főjegyzői ajánlásra, szép szó-
noklaltal a megyének köszönetet szavazott, mint szép remé-
nyű fiatal embert szivesen üdvözöljük. — Tiszteletbeli aligység
Forster N. lett, számos körlevelek betáblázása után ezután a
közgyűlés szétszözlött. — **Rendes levelező.**

Szigetben. April 3. 1848. A miniszterium föllállítá-
sa után sokan azonhitben vannak, hogy a mellett a megyei
életnek egészen vége lesz, és sem a tisztviselők szabad vá-
lasztása, sem a közgyűlésnek hatásköre meg nem állhat; —
illy észrevételek után sokszor az értet lenebb tömegben az u-
jabb institutiók iránti rokonszenvet nem kevéső lehangoltat-
ni tapasztaltam.

Azért is minden honpolgárnak kötelessége fölszólalni,
s vagy az illetők fölhívásával vagy nézete előadásával a ke-
délyek megnyugtására hatni, s e kérdést is legalább főbb
pontjaiban tisztába hozván, a már kezdetben annyi tehetség-
ekkel küzdő miniszterek állását népszerűsíteni kell.

Szerintem a miniszterium hatása nincs parallelisálva a
szabad választás által, mert igaz ugyan, hogy a miniszterium
a dolgok élire állva, s a törvények fölötti örködést, és azok
foganatosítását felelősség mellett magára vállalván — több
központosításra van szükség, de én azt nem az által vélem el-
érhetőnek, ha a magyar alkotvány legszebb gyöngye, tiszt-
viselőink szabad választása megszűnik, hanem ha minden tiszt-
viselő felelősséggel kötelezette választatik, és eljárásának
hatásköre pontosan és világosan kijelöltetik.

Ebből következik, hogy a megyei szabad választás meg-
marad ugyan, hanem csak a kortesek idejéjánd le, — mert
a miniszteri felelősség mellett minden hanyag tisztviselő,
csak azért mert jó kortesvezér, magát fen nem tarthatja, —
mennyiben a miniszterek kezeibe — kik mindég a többség
kifolyásai leendnek — okvetlenül le kell tenni a nemzet-
nek azon jogot; hogy a kötelességét nem teljesítő hanyag
tisztviselőt hivatalából kitehesse, e nélkül a miniszteri fe-
lelősség csak papiroson fog maradni.

És így a rend, alkotványosság, és miniszteri felelősség
életbe léptethető tekintetből mellőzhellenek tartok egy olly
törvényozik alkotását, melyben kimondassék: „miképp min-
den tisztviselő a törvény és ennek következtében kiadott mi-
niszteri rendeletekből folyó s reá bizott kötelesség teljesíté-
sére nézve felelettel köteles, hanyagságból eredett minden
károkat megtérítendi, sőt a közgyűlés jelentése után ismételt
hanyagság — kihágás esetében az illető miniszter által hi-
vatalából el is mozdíthatatik.”

Ennyit előlegesen megjegyezni és illetők figyelmébe a-
jánlani jónak láttam, a többi e tárgyra vonatkozó nézetek e-
lőadását más alkalommal. *) Szóllósi Balázs.

Nagykikinda. A Bácskaság és Bánátság lakó ráczok
és szerbek korunk általános mozgalmi által kivított nép-
szabadságot az önérdék aljas palástjával használják. Musz-
ka pénzen fölbérelt némely hazaáruló szerbek és ráczok
Nagykikindán a népet a föld felosztására izgatván — ezáltal
anyira hevíték azt, hogy az utjokba allított egy zászlóalj ka-
tonaságot szétvervén, megrohanák a tanácsházat, s az on-
né szétfutott tanácsosok közül kettőt lakaikban feltalálván, i-
szonyu kinok közt felkonozolták. Ezen tanácsosok Csuh-
csics és Izakovics. A többinek lakait lerombolák,
szétduzták, bútoraikat szétzúzták, s elrablák, végre másokét
felgyújták. A nép a katonasággal összeütközéskor tem-
plomból a zászlók nyelét ragadá kézbe, vasvillák és nyár-
sokkal fegyverzetten rohaná meg a lovasságot, mely ló-
fegyvereit nem használhatván, visszavonulni kénytelenítte-
tett. Egy hadnagy vastag czombján vasvillával szúrattott ke-
resztül, mások szerint egy másikai agyonütve a csatáté-
ren maradt. —

Ugyanez történt Ó-Becsén, hol a törvények kihirdetésére
botokkal és késekkel fegyverzetten jelent meg a tömeg, s mi-
vel Zákó Ist. kerületi főbíró a felolvasott törvényeket a népek
rácz nyelven nem magyarázhatá meg, rögtön megtámadatott,
s a tanácsházba menekültre rátörtvén az ajtók, ott az el-
véltség üllegettetett. Mások az elköszött főbíró megmenek-
külnek mondják, de tele sebekkel, s életéhez kevés a re-
mény. Ezután a bős tömeg düláshoz fogott; fölveré a pénz-
tárt, az ott talált készletet elrablák, s fölösták. A rabokat itt
is, mint Kikindán — mintegy háromszázat kiszabadíták, s az e-
lőljárság s gazdagabbak vagyonaíra tevő szenteletlen kezeit.

E vidékekből az uri osztály az életveszély elől részint
Temesvárra, részint Szeged, Szabadka, és Ujvidékre menek-
külnek. Állítólag a zendülők már kirándulásokat is tőnek né-
mely földbirtokosok mezei lakaikra, s pusztító dühüket azok
kertjein, s épületeiken hűték.

A Bácskában egész Bajáig hasonló kitörésektől
lehet tartani, mert a rácság a magyar korona felségéről
egészen megfejtkezett, s magát egy külön szláv királyság
kiegészítő részéül tekinti. A magyar és német elem illy hely-
zetben ki van téve a legnagyobb veszélynek, minthogy kor-
mányunk erőtlenségétől segélyt nem várhatván — az ellen-
fél ez által vad merényeiben még dulakodóbb kezd lenni. x

Hrabovszky pétervári várparancsnok megfékezé-
s szlavoniai garázdálkodókat; mint várparancsnok isszivesen

*) E fontos érdekű tárgyban tiszt. levelezőknek itt ígért
közlését szivesen várjuk, mert e kérdés municipium é? —
vagy föltelen centralizatio? kimerítőleg feladatunk tár-
gyalni. Az idő nyakunkon van. Szerk.

ismeréle a magyar miniszterium felsőbbségét s csak ennek
intésére vár, hogy az egész illyr machinátit azonnal tönkre
silányítsa. Hrabovszkyt Radeczky után legértelmesebb hadve-
zérnek mondják a szakemberek, nem kell őt sokáig utasítás
nélkül hagyni.

Ujabb hírek szerint a kikindai és ó-becsei ráczok meg-
fékezettek, az izgatók vasban várják a fejeikre kimondandó
törvényes ítéletet. Némelyek már függnek.

Varasdon és Zágrábban többé király nincs,
császárt imádnak a szabadszelleme (?) illyrek. A feje lá-
gyára esett bán, ki éltében mint katona a népszerűség éljen-
zésiben nem osztozhatott most elkábitatva ennek szelétől, mind
arra helyeslését mondja, mi az orosz missió emberei által a
tudatlan tömeg száján kiordítottatik. A megye hatósága horvát
magyar szellemű tisztikara miatt megvetetik s emberei guny-
nyal, üldözötéssel illetetnek. Károlyváros mindenben secun-
dál, mert Zágráb most székvárosa az imaginált pánszláv
császárságnak s az illyrség fanaticus bucsút jár oda a csu-
datévo képet a bán személyében imádni.

Moldva és Oláhország szélén egész tábora áll
készen a kozákoknak, minden perczen tartományinkba ro-
hanandók, mihelyt azitt háborítlanul működő propaganda úgy
kivánandja. Az ezt állító tudni akarják azt is, miképp e tábor
utasítva van a szlávokat segíteni, a németeket nem bántani,
de a magyarokat uton utfélen ütni, verni, nyomorgatni. Mert
a magyarok átozottul sympathiroznak a francziák és len-
gyekekkel, e két nemzet pedig Péterváradon egy oda lótt
bomba, mely nem pattant ugyan még szét, de minden pil-
lanatban ettől reszketnek. —

Tehát csak siessen a kereskedésügyi miniszter szerző-
désének — a fegyverkészítés tárgyában mielőbbi teljesedést
eszközölni.

Bécsből a tegnapi gőzössel igen megnyugtató hírek
hozottak, miknek valóslása iránt köz az ohajtás. A rajnai ha-
tárokon 250 ezer francia 400 ágyúval áll harcckészen, mi-
helyt Bécsből az ottani francia követ ollyan tudósítást üzen
Párizsba, hogy a bécsi udvar kezét fogva a londonival, az o-
lasz nép függetlenségét csakugyan elnyomni szövetkeztek.
Ennek következtében az angol bécsi követ közbenjárására
felséges királyunk a horvát bánt, mint a muszka propagan-
da által egyik elszédített hőst, királyi hatalmánál fogva köte-
lességére inti, nádor kir. helytartónknak pedig meghagyni
méltóztatott, hogy az excentrikus bánt közkereset alá vésesse,
s mennyiben bünsnek találta, a törvények által keményen
fennyíttessék, — le vele a báni székéről. Gay Lajostól a kir.
tanácsosi cím és megajándékozó levél visszavételett s meg-
megsemmisítetett, minthogy a törvények ellen, tehát törvény-
telenül kelt.

Ennyi aztán egyidőre elég lenne valóságnak, példaul
holnapig, mikor aztán egy lépéssel már tovább kell mennie
miniszteriumunknak, mely jelenleg iszonyú tlen ség-
ben pang.

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. Londoni újságok vagynak kézeink-
ben april 22-ről, hanem igen üresek. Irland nagy aggoda-
lomba jött a lázadás kiütése félelmében és legelőbb is a ta-
karék pénztáratok kezdették ostromolni, hogy betett pénzei-
ket visszavehessék.

Nagy hétben hétfőn és kedden Victoria királyné a szo-
kott ajándékokat osztogatta az elaggott szegényeknek, kiknek
száma az utóbbi években igen megsaporodott. Ő felsége és
Albert hg april 10-ike emlékére szándékoznak egy kórházat
fürdővel és mosó intézettel a szegényebb néposztály számára
alapítani. A Canterbury érsek, Russell lord, Peel Robert, Stan-
ley lord, Arundel gr. és Surrey (kath.) és Montefiore Mózes
(zsidó) képezik a választványt. A sajtó napról napra kevéső
önérzetében dicsekszik a londoni nép viseletével a fenyegető
chartista mozgalmak ellenében. A Standárd ezen napot Anglia
történetében a legnevezetesebbek közé akarja számítani. A
chartisták, kiknek ügye Angliában olly szomoruan megbukott,
tevékenységük nézőhelyét Scotiába akarják áttenni.

April 22-kén mind a két parlament rövid időre össze-
ült. A felső házban egy sereg bill, közötté a koronabizosi-
tási bill is, királyilag jóváhagyatott. Az alsóház majus 1-ig nem tart gyűlést. O'Connell M. T. Irland szük-
ségét és kívánatait még egyszer szóba hozta.

FRANCZIAORSZÁG. Baudin admirál parancsnoksága
alatt álló középtengeri flotta april 15-kei párizsi utasításoknál
fogva a hyeri szigeteket elhagyá, s az olasz kikötők felé e-
vez. Ezen tengeri had kimozdítására okot szolgáltatott Angli-
ának a középtengereni legujabb iránya, s azon állítólagos
szövetség, mely Anglia, és Ausztria között kötöttet az olasz
nemzet szabadságának megakadályzására. Sardinia, és Tou-
lon hathatós védelmi intézkedéseket tesznek kikötőik oltal-
mára. Toulon és Antilles e pillanatokban már egészen hadi
lábra állítvák. A Baudin flottája Levornóba igyekszik. A pá-
rizsi ideiglenes kormány csupán határozott választ vár a Lon-
donba és Bécsbe küldött sürgönyeire, hogy azonnal a keleti

vonalt Boulognától a' belga határszélek és Rajna vize hosszában egész Baseleine-ig 250 ezernyi fegyverrel szállása meg, 's 400 ágyut függeszsen ki az ellenmüködők végképi tönkretételére.

A párizsi, és Seina departamenti választók száma a' legújabb lista szerint 360 ezret tesz, kik 34 képviselőt fognak választani. A' monarchia alatt az egész Franciaország választóinak száma csak 240 ezre rugott, 's 459 képviselőt küldöttek. — Jelenleg az egész Franciaország választóinak összes száma 12 millióra tétetett, kik 900 képviselőt választanak az országgyűlésre.

Paris. April 19. Ma 20,000 különféle fegyverzetű katonaság vonult ide, köztök azon vasas ezred is, mely a' februárius napokban leginkább küzdött a' köztársaságiak ellen, és még a' juliusi dinastia megbukása után is a' fegyvert lenni vonakodott. Ily dicsegetes viselet nyilvános elismerésül, a' parisi nemzetiség tegnap egy lakomát rendezett, melyben 600ra terítették. — A' kormánytagok közt egy kis szakadás történt. Arago Louis Blanquit mások jelenlétében „homme sans tête et sans coeur“nak nevezték; most, l'aborton Robespierre“ gúnyneve van, mivel alig 4 láb magas.

Paris. April 20. A' kormány egy proclamatiót adott ki, melyben a' clubokat, mint a' köztársaság szükségét és political jogát elismeri 's mindnek védelmet ígér, csak a' fegyveres tanácskozás ellentiltakozik. — Cabetról mondatik hogy Amerikába akar vándorolni. — Bugeaud marsal a' transnaini utczában történt véres ütközet miatt iparkodik magát igazolni, épen úgy mint Berlinben, hol senki sem akart gyilkolni. A' National azonban az igazolást előre lehetlennek tartja.

NÉMETORSZÁG. April 21. Tegnap a' pártoknak második gyűlése volt, mely programmban sem a' monarchiához, sem a' köztársasághoz nem nyilatkozik. A' gyűlésben Heckernek győzelméről szóló tudósítás helyeslés mellett fölvestatott. Együtt elhatározatott a' közvetlen választási kívánatot telegraphphal Berlinnel tudatni. A' program bővítésekkel elfogadtatott. Az építések tegnapi gyűlésekben elhatározták hitelezőiket két évig ki nem elégíteni. Zöld esütörtökön és nagy pénteken a' bucsujárók imádsága és éneke különös ellentétben állott a' korcsmákból hazatérő politikusok vitatkozásival. Néhány év előtt a' kath. vallás alapján látszott megingattatni, ellenben a' politikai épületet Európában erősen állni hittük!

Rendsburgy. April 21 ki levelekből tudjuk, hogy erős ütközet volt az önkényesek és mintegy 900 dán között. Hosszu küzdés után a' németek szoronyakkal visszaverték ellene-

iket. A' németek mintegy 20 halottat számitanak, és 50 megsebesítettet. Van der Than az önkényesek vezére is megsebesítettet. — Az angolok közbenjárása valósul.

Aldunai tartományok. Magántudósítások Bukarest és Jassyból folyó 14. és 15. kéről jelentik, hogy a' németországi események hallatára az aldunai tartományokban is, különösen a' felsőbb körökben forrongás mutatkozik. Legmunkásabbak voltak a' bojárak Párisban nevelt gyermekei és a' nemesség egyik elégtellen része, mely a' kormányzásban részt nem vehet. Az alsóbb néposztály eddig kevés rokonszenvet mutatott. Mindezek ellenében az özszeesküdtek Jassyban, kik már azelőtt is rendes clubokat alakítottak, megkísértették Stourdza hget reformok behozatalára szorítani. Számra 60an a' hg palotájába mentek és az orosz protectio alóli fölmentést, az eddigi ugynevezett alkotmányos ülésnek szétosztását, nemzetiség felállítását és sajtószabadságot követeltek. A' megijedt hg a' kívántak egy részébe beleegyezett. Azonban minekutánna eltávoztak, tán az orosz consul Kotzebue tanácsára, némely özszeesküdteket még azon éjjel elfogatott, és szoros őrizet alatt megkötözve Bulgáriába, hihetőleg a' szilisztriai basához hurczoltatott. Az orosz consul, másnap a' herczegnek kijelentette, hogy orosz segélyre számíthat, és hogy 5 ezred készen áll Moldvába beütni, 's a' fenálló szerződést fentartani. Így sikerült az első reform kísérletet, mely után második következend, elnyomni. Bukarestben még ennyire nem haladtak. — Bibesko herczeg nyilvánította, hogy 40,000 orosz van az aldunai tartományok főkén tartására, 's felszólította a' nemességet békes viseletre. Természetes hogy ezen tudósítás viszatartóztatta egy időre a' bojárakat a' békekétkedéstől. Azonban kikerülhetlen eseményeknek nézünk elébe, melyek számitáson kívül esnek.

Berlin. April 25. Vrangel tábornok Schleszvignek 13,000 főnyi erős dán seregét, 5 porosz testőrsereggel és néhány szabadosokkal tökéletesen megverte.

Prága. A' németek és csehek között a' surlódás folyvást tart. Az előbbi „német“ most „alkotmányos egyet“be fölvetett tagok ismét kiléptek, miután annak separatismusra czélzó irányáról meggyőződtek. Teplitzi lakosok a' nemzeti választványhoz Prágába egyiratot küldöttek, melyben német érdekeiket védik, és a' leggyorsabb csatlakozást Némethoz a' német zászlónak a' cseh melléi függesztés által és a' német parlamentet a' csehekre eső 82 követ küldését sürgetik. Más városok is mint Eger Reichenberg, Saaz 'sat. a' német érdekeket pártolják.

OROSZ és LENGYELORSZÁG. A' városi lapok jelen-

tik, hogy Paskevics helytartó megegyezésével egy választvány négy tekintélyesebb mágnásból Krasinski elnöklété alatt Pétervárra fog menni, hogy Lengyelország 1830ik állapotbani visszaállítatás, vagyis az 1815ki alkotvánnyal kikérjék, és egyuttal a' szükséges lépéseket az elszakasztott részek (Posen és Galliczia vagy a' régi lengyel tartományok) orosz protectio alatti visszaállítására megtegyék. — April 24kén ezen hirrel Bécsbe egy futár érkezett.

Krakó april 27kén. A' világmozgalom közönséges győzelmé következtében a' lengyel emigránsoknak igéretileg Bécsben engedély adatott az ausztriai lengyel tartományokban megjelenhetni. Ezen engedélyt vagy nyolczvanan használva Párisból kiindultak, 's megjelentek Krakóban, elnyomott hazájuk hajdani fővárosában. És mit tesz az ottani burocratikuss kormány? Parancsot ad a' helyhatóság — vagyis a' nemzeti comiteének, hogy emigrans testvéreiket a' városból utasítsák ki. A' comite és a' nép e' garázda parancsot nem fogadta el, hanem közelgni látván a' vést, azon eszközöz folyamodott, mely hatalmában van, 's melyre a' párizsi, bécsi, berlini, milánói 'stb. világhírű küzdelmek tíz ujjal mutatnak. —

Fegyvert kívánt a' hatóságtól, nemzetiségét rendezé, 's midőn az első megtagadtatott, kasza, fejsze, és vasvilla volt az eszköz, mely a' felluvalkodottakkal megismertetendi, mi-ként lehet egy népek tett igéretet kijátszani. — A' barricadok — mint gomba — emelkedtek az utcák és téreken; miknek szétrombolása a' kiállított katonaságnak tetemes áldozatába került. Castiglione tábornok maga is fején sebesített meg, az őrhad a' kastélyhoz vonult vissza, honnét a' várost kartácsotatni kezdé. — A' polgárságnak mindene ugy szolván — épületeiben van, ha az leromboltatik, földönfutó. Kénytelenítettének tehát a' barbár hatalomnak megadni magukat, mely a' békére leggyalázatosabb föltételek alatt hajult csak, minőka' nép lefegyverzése, az emigrans testvérek kiűzetése, a' hadi károk megtérítése, a' barricádok szétbontása, a' nemzeti comitee szétosztatása 'sat.

Az ausztriai kormány ezen illoyalis viseletével egy hatalmas lépést tett ismét végképeni elnépszerűtlenedésére.

Joniai szigetek. Olasz ujságokban olvashatni a' brittyarmatosítási titkokhoz intézett levelet, melyben sajtószabadságot, szabadelvű népképviselést, a' joniai fegyveres erő rendezését a' párizsi 1815ki nov. 5ki tractatus szerint kívánják a' szigetbeliek.

Genf. Seyssel kerületben a' Rajna folyó balpartján a' francia köztársaságot kikiáltották, és a' háromszinű lobogót kitétték.

53ik szám.

É R T E S Í T Ó.

1848.

Arverési hirdetvény.

A' zombori királyi kincstári főigazgatóság rendeléséből a' tiszamelléki k. korona uradalom kebelében helyhezettett magvaszakadást nem s udvar telkek az illető községek közlegelőin használandó, 's alább kitétt számszerinti szarvasmarhák és juhok szabad legeltetési

jogával együtt, az 1848. évi május hónap 8dik napján Ó-Becsén, a' kir. kincstári tisztartói hivatal irószobájában, délelőtti órákban tartandó nyilvános árverés útján a' legtöbbet ígérőnek a' f. 1848ik évi november 15o napjától kezdve számitandó egy évre haszonbérbe adandók lesznek egymint:

Folyó szám	Névszerint.	belső állományok.		szántó földek		Szabad legeltetési jog	
		2,200 □ öllet számitott lánczok	szarv. marhákra	szarv. marhákra	juhokra		
1)	Martonyoson és határában	1	61 ¹⁴⁴ / _{2,200}	40	150		
2)	Ugyanott		60 ²⁹⁴ / _{2,200}	40	150		
3)	Zentán és határában	1 ¹⁰⁰ / _{2,200}	66 ¹⁴⁰ / _{2,200}	30	100		
4)	Adán és határában	1 ³⁰² / _{2,200}	45	30	100		
5)	Moholy helysége határában		63 ¹⁶⁶ / _{2,200}	40	150		
6)	Moholy helysége és határában	1 ⁵⁰⁶ / _{2,200}	38 ¹⁰⁴⁸ / _{2,200}	30	100		
7)	Ó-Becsén és határában	4 ³⁶⁹ / _{2,200}	359 ¹⁶⁹⁵ / _{2,200}	180	630		
8)	Földváron és határában	1 ¹⁶⁰ / _{2,200}	174 ¹⁴⁵ / _{2,200}	90	450		
9)	Sz. Tamáson és határában	1 ¹⁰⁰ / _{2,200}	78 ¹² / _{2,200}	50	180		

A' bérleni szándékozók ezen árverésre a' szükséges 100tól 10 ft. pp. számitott bánatpénzzel, az ismeretlenek pedig tulajdon javaikról szóló hiteles bizonyítványokkal avagy kezességekkel, a' fennevezett napon és helyen hivatalosak olly megjegyzéssel, hogy a' kifejlendő körülmények szerint a' nevezett külső udvartelkek kisebb részletekben is kibéreltetni fognak.

hatók lesznek, mind a' tek. zombori kir. kincstári főigazgatóságnál, mind az illető ó-becsei kir. kincstári tisztartóság hivatalánál.

Végtére még hozzá adatik: hogy az árverés bevégezése után semmi ajánlat el nem fogadtatik ugyan, de ellenben ha a' kincstári uradalom az árverés eredvényében bármí oknál fogva meg nem nyugodnék, magának fentartja a' főnebbi telkekre nézve a' szabad rendelkezési jogot. —

1—2

A' gőzösök indulásai Pestről.

1848dik évi majus 1jétől kezdve.

- Pestről Bécsig naponkint reggeli 6 órakor, kapcsolatban Gyórral.
- „ Orsovára minden vasárnap reggeli 5 órakor, Galacz és Konstantinápolylyal kapcsolatban az oláh részen, és majus 7 és 21dikén Odessával.
- „ minden csütörtökön reggeli 5 órakor (minden 14 napokban egyesül Galacz és Konstantinápolylyal a' török részen.)

E' gőzösök megérkeznek Orsováról minden vasárnap reggeli 4 órakor, és

minden csütörtökön délutáni órákban.

- „ Tittelig minden kedden és pénteken reggeli 5 órakor, le és fölfelé
- „ „ Eszéken át; a' kedden induló gőzös Szegeddel kapcsolatban áll.
- „ E' gőzösök minden vasárnap és szerdán délutáni órákban Tittelből megérkeznek.

Vontatóhajók indulásai.

- Pestről Bécsbe minden hétfőn és csütörtökön elindulnak; és minden szerdán és szombaton megérkeznek.
- „ Orsovába minden kedden elindul, és minden szerdán megérkeznek.
- Pesten; majus 1jén 1848.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság függönyköse. 3—0

Sörház bérbe adása.

A' zombori királyi kincstári igazgatóság részéről köz hírül adatik, hogy a' bács megyében kebeleztet „Ó-Becse mezővárosában“ létező Sörfőzőház a' hozzá kapcsolt pálinkafőző házzal egyutt a' folyó 1848ik évi november hónap 15o napjától kezdve hat évekre ismét bérbe adandó lesz; és annak eszközzésére nézve a' folyó évi május hónap 8ik napján reggeli 9 órakor, az ó-becsei királyi kincstári tisztartói hivatal iró teremében nyilvános árverés fog tartatni.

részletesen bár mikor is közzölthetnek.

Továbbá megjegyeztetik: hogy ezen sörháznál a' szükséges, és az új haszonbér kezdetéig okvetetlenül végrehajtandó építési, 's más javításokra 2000 forint pénz leszén a' közelgető tavasz kezdetén fordítandó.

Mely árverésre a' vállalkozók 300 pft bánatpénzzel, és az ismeretlenek adósság mentes vagyomukról tanúsító hiteles oklevéllel azon észrevétel mellett meghivatnak: hogy a' haszonbérlet feltételei mind a' fenn érintett igazgatóságnál, mind az ó-becsei tisztartói hivatalnál eleve és

Végtére a' fenn irtt napon, és helyen még irásbeli ajánlatok az árverési határ napot megelőző estéig elfogadtatnak azonban az illy ajánlatoknál megkövántatik: hogy a' bánatpénz az ajánlatban magát az illető szerződési feltételek megta. társára föltétlenül tekösse. 2—3

A' gőzösök járása a' Tiszán.

1848ik évi majus 1jétől kezdve.

- Szolnokról Szegedre, Tittelbe és Zimonyba Pesttel kapcsolatban minden
- „ „ kedden reggel.
- „ Szegedre minden szerdán és szombaton reggel
- Szegedről Szolnokba minden hétfőn, csütörtökön és szombaton reggel.
- „ Zimonyba minden szerdán reggel.
- Zimonybul Tittelbe, Szegedre és Szolnokra minden csütörtökön.
- Minden kedden indul egy vontatógőzös Szegedről Zimonyba, és minden pénteken Zimonybul Szegedre.

Pest, majus 1jén 1848.